

Smird vai nesmird?

Cūkaudzētāju konfrontācija ar Lažas pagasta iedzīvotājiem

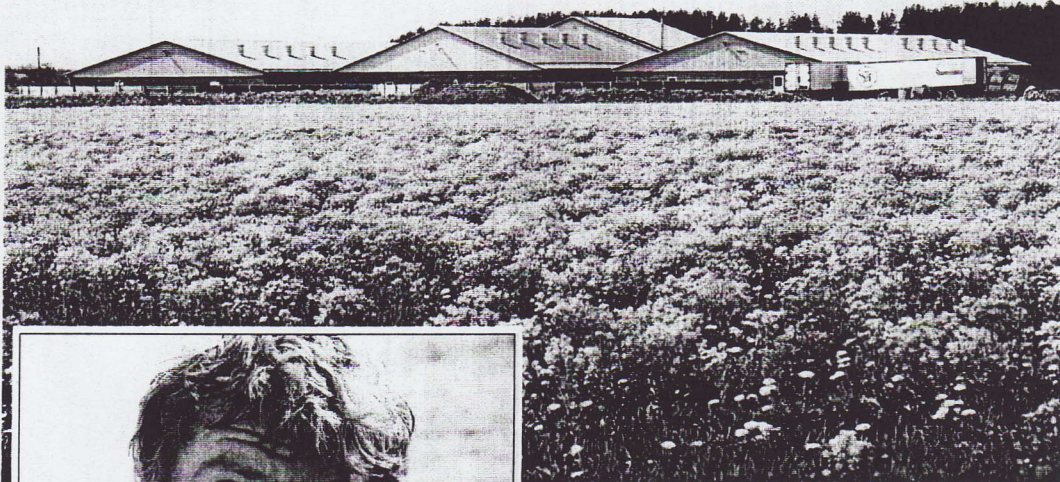
■ ■ ■ Viktors Ulberts

Vairāk nekā divsimt Lažas pagasta iedzīvotāju jau pagājušajā gadā parakstījušies par to, lai pašvaldība vairs neļautu pagasta teritorijā būt jaunas cūku audzēšanas kompleksus, uzskatot, ka viņi jau tagad spiesti dzīvot netīkamos apstākļos. Cūkaudzētāji uzskata – nav pierādījumu, ka pie tā vainojami viņi. Un pēc šīs informācijas publicēšanas laikrakstā atsūtīja brīdinājuma vēstuli redakcijai, ka viņi var tiesas ceļā pieprasīt ziņas atsaukšanu, atvainošanos un viņiem nodarītā kaitējuma atlīdzību.

Kritizētājiem draud ar tiesu darbiem

19. aprīļa numurā "Kurzemes Vārds" rakstīja, ka Dānijas uzņēmums "Nygaard International", kas nodarbojas ar cūku audzēšanu divos kompleksos Lažas pagasta Apriķos, Satversmes tiesā apstrīdējis Lažas Pagasta padomes saistošos noteikumus par pagasta teritorijas plānojumu. Plānojums liedz pagastā būt vēl jaunas cūku fermas. Publikācijā bija arī pausts pagasta iedzīvotāju uzskats, ka cūkaudzētāji bieži vien neievēro likumos noteiktās normas par piesārņojumu, tāpēc ļaudis ir spiesti dzīvot diskomforta apstākļos.

Šis teikums ir izraisījis daņu puses neapmierinātību, jo redakcija saņēma SIA "Nygaard International" valdes locekļa Braiena Brodgarā Nilsena pilnvarotās personas, zvērināta advokāta palīga Andreja Voronova vēstuli, kurā rakstīts: "Uzskatām, ka šī ziņa ir nepatiesa, jo rakstā nav sniegta neviena atsauce uz konkrētiem Lažas pagasta iedzīvotājiem, kuri paustu šādus uzskatus, kā arī nav sniegts nevienas pierādījums par to, ka Lažas pagasta iedzīvotāji būtu spiesti dzīvot diskomforta apstākļos." SIA "Nygaard International" apgalvo, ka visā uzņēmuma pastāvēšanas laikā, kopš 2003. gada nav bijis konstatēts nevienas pieļauts pārkāpums, kurš būtu saistīts ar likumos noteiktajām normām par piesārņojumu. "Ja turpmāk tiks izplatītas nepatiesas ziņas par pretējo, SIA vērsīsies tiesā pret jebkuru šādu nepatiesu ziņu izplatītāju, lai panāktu nepatiesu ziņu atsaukšanu, kā arī kaitējuma atlīdzību," vēstulē brīdina SIA "Nygaard International". Turklāt uzņēmums arī iesaka laikraksta žurnālistiem rūpīgāk pārbaudīt visus lietas apstākļus. Tad nu "Kurzemes Vārds" šajā nolūkā devās uz Lažas pagastu.

Dāņu fermas Apriķos izskatās modernas un glītas, taču tur audzēto cūku mēslu izraisītais smirds ir galvenais iemesls, kas izraisa iedzīvotājos noraidošu attieksmi.

Guntis Varis Reihs: "Lai tik nemuld, ka visi iedzīvotāji ar daņu saimniekošanu ir apmierināti."

Pazūd zivis un vēži

Jau pagājušā gada februārī 248 Lažas pagasta iedzīvotāji un zemju īpašnieki parakstījuši vēstuli, kurā prasa nepieļaut pagasta teritorijā jaunu cūku audzēšanas kompleksu būvniecību un esošo paplašināšanu. "Līdz ar cūku fermu darbības uzsākšanu Apriķos un Štakeldangā pagasta iedzīvotāji saskārās ar neciešamu cūku mēslu smārdu, kas regulāri, atkarībā no vēja virziena, ir jūtams visā pagasta teritorijā un pat Aizputes pilsētā. Cūku šķīdumus ar cisternām pa pagasta ceļiem tika vadāti visu gadu, arī vasarā, klaji ignorējot sākotnējos solījumus to darīt agrā pavasarī vai vēlā rudenī, veicot tūlītēju iearšanu," teikts iedzīvotāju parakstītajā vēstulē.

Ļaudis arī esot novērojuši, ka pēc cūku kompleksa darbības uzsākšanas pagasta upēs un ūdenskrātuvēs jūtami samazināties zivju un vēžu skaits, kas nepārprotami norāda uz ūdens kvalitātes pasliktināšanos.

"Visas publikajās sanāksmēs, kurās apspriesta jaunu cūku kompleksu būvniecība, iedzīvotāju attieksme ir bijusi klaji negatīva, jo uzņēmēji nespeji nodrošināt esošo kompleksu normālu, iedzīvotājus

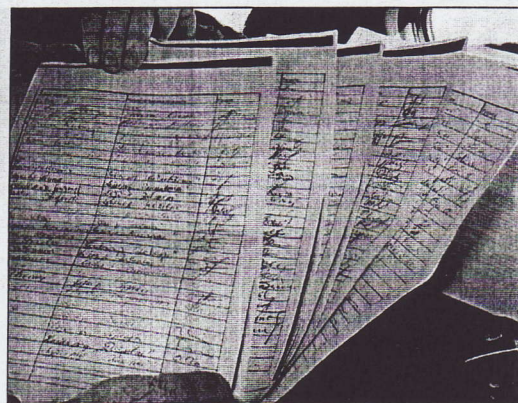
netraucošu darbību," uzsvērts vēstulē un arī norādīts, ka saistībā ar iepriekšminētajām problēmām jūtami pasliktinājusies pagasta iedzīvotāju dzīves kvalitāte.

Iedzīvotāju parakstīto lapu oriģināli atrodas Lažas Pagasta padomē, un par to autentiskumu var pārliecināties jebkurš interesents.

Smako trīs nedēļas

"Lai tik viņi nemuld, ka visi iedzīvotāji ar viņu darbību ir apmierināti," par daņu biznesu esošo Ģibotu māju saimnieks Guntis Varis Reihs. "Kāda vella pēc viņus te vispār ielaida iekšā? Zināja taču, ka štrunts vien būs."

Ģiboti ir viena no retajām mājām, kas Apriķu cūku fermu tuvumā vēl ir apdzīvota. Liekā daļa māju tur ir pamestas, zeme pārdota dāpiem. "No omītēm par apmēram 100 latiem hektārā uzpirka, bet vietējie lauksaimnieki zemi vairs dabūt nevar. Viņi tagad dabū tikai cūku sūdus ostīt," skarbs savos secinājumos ir G.V.Reihs. Daņu lauki no viņa mājām atrodas tikai dažu simtu metru attālumā. "Es tik nesaprotu, kā tas daņu cūku sūds var tik bezdievīgi smirdēt? Ar ko viņi tos lopiņus baro?

Iedzīvotāju paraksti pret jaunu cūku fermu būvniecību Lažas pagastā apkopoti uz daudzām lapām.

Tad nav brīnums, ka cūkas ir kaujamas dažā mēnešu laikā," prāto Ģibotu saimnieks.

"Nav diskomforta? Diez kā Dānijā sauc apstākļus, kad trīs nedēļas smakas dēļ nevar tagad tur ir tuksnesis. Diez kādas ķīmijas viņi lieto?" neizpratnē ir G.Jostmane. Kādu dienu viņas suns mājās pārstāpis prāvu cūkas ķermeņa daļu. "Par kādām sanitārām normām var runāt, ja dzīvnieki var tikt klāt kritušajiem lopiņiem. Dāņi apgalvoja, ka mans suns esot atvēris kaut kādu tvertni. Nezināju, ka man ir tik gudrs suns, kas prot tvertnes vērt vaļā,"

ironiski nosaka G.Jostmane.

Viņa ir kategoriski pret jaunu fermu celtniecību, jo tie viņas dzīves kvalitāti pasliktinās vēl vairāk. "Es te atnācu pirms dāpiem un te arī palikšu. Esmu latviete savā dzimtenē un negrasos ārzemnieku dēļ pamest savu zemi," apņēmīgi piebilda Dambju saimniece.

Tagad gaidāma spēkošanās Satversmes tiesā. Pašvaldība savu nostāju balstīs uz iedzīvotāju viedokli, kas apstiprināts ar parakstiem, un Latvijas Republikas Satversmes 115.pantū, kurā teikts: "Valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, sniedzot ziņas par vides stāvokli un rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu."

Savukārt daņu puses rīcībā ir 50 iedzīvotāju anketas, no kurām, pēc Lažas Pagasta padomes priekšsēdētājas Māras Vētras teiktā, 25 esot aizpildījuši kaimiņi – Ciravas pagasta iedzīvotāji. ■